

Les interjections : Τα επιφωνήματα

φλαττοθρατ, φλαττοθραττοφλαττόθρατ inventés par **Aristophane** (Gr. 1286) pour suggérer un bredouillement emphatique

Les mots indéclinables qui nous montrent la joie, la tristesse, l'admiration, la satisfaction, la surprise, la douleur, le souhait, le chagrin, la négation etc....sont des interjections ;

L'interjection est principalement un ton, un cri arraché par la passion.

Sa valeur dépend surtout de l'accent de la voix. Ainsi la voyelle a, prononcée avec une aspiration plus ou moins marquée, répond presque à tous les mouvements de l'âme ; elle peint la joie ou la douleur, la crainte ou l'admiration, l'ironie, l'amour. L'interjection est généralement suivie du pont d'exclamation dans l'écriture.

- 1) Αβεβαιότητα (incertitude) **χμ!**
- 2) Θαυμασμό (admiration) **α! ποπό! ω! μπα!**
- 3) Απορία (doute) **α! ο! μπα!**
- 4) Πόνο και λήπη (douleur et tristesse) **αχ! όχου! ω! αού! αλί! αλίμονο! οχ!**
- 5) Περίπαιγμα (blague, moquerie) **ε! ου! αχαχούχα!**
- 6) Ευχή (souhait) είθε! μακάρι! άμποτε
- 7) Επαίνα (félicitation)**μπράβο! εύγε!**
- 8] Πρόσκληση η κάλεσμα (invitation ou appel) **ε! ω!**
- 9) Ειρωνεία (ironie) **ε! ου!**
- 10) Στεναχώρια, αηδία (tristesse et dégoût) **ε! ουφ! πουφ! πα πα πα!**
- 11) Παρακίνηση (impulsion, encouragement) **άντε! μαρς! αλτ! στοπ! αμέ! σουτ! σι! αέρα!**
- 12) Άρνηση (négation) **α! μπα!**

Expressions interjectives

κρίμα! (dommage) **βοήθεια!** (au secours) **Χριστέ μου!** (Jésus Christ) etc..

καλέ! (mon cher) **μωρέ!** (eh toi) **καημένε!** (pauvre) etc..

έλα τώρα! (ça ne fait rien) **κοπίασε μέσα!** (entre dedans) **στάσου!** (un instant) **ζήτω!** (vive) etc..

Έλα γρήγορα! (viens vite) **ωραία!** (bien) **περαστικά!** (bonne guérison) etc..

τέλος πάντων! (enfin) **με τον συμπάθιο!** (avec sympathie) σε καλό σου!(en bien) να σε χαρώ (content de te voir) etc..

Onomatopées et pseudo-cris

« Platon est-il l’inventeur de cette partition du logos en deux constituants fonctionnels, **onoma et thēma**, au sens strict ‘parties du discours’ » [...] ?» (Lalot 1988, p. 11).

Classée comme catégorie au sein des interjections, l’onomatopée, fait partie du discours au même titre que le substantif, l’adjectif, le verbe ou l’adverbe. L’onomatopée est « un mot imitant ou prétendant imiter, par le langage articulé, un bruit (humain, animal, de la nature, d’un produit manufacturé, etc. ». Il s’agit souvent des monosyllabes, dont la prononciation rappelle le son produit par l’être ou la chose évoqués.

Il existe des expressions locales amusantes qui nous rapprochent des gens du pays et qu’on pourrait appeler plus communément onomatopées.

Voici trois d’entre elles : **Ftou-ftou**, **Po-poo-pooooo**, et **Gav-gav**.

Le **Ftou-ftou** s’accompagne généralement d’un mouvement de la bouche, la simulation d’un crachat, langue pendue. Sa fonction principale étant d’éloigner le mauvais oeil. Il peut être dit par la personne qui fait un compliment comme par celle qui le reçoit.

Il n’est pas très recommandé de faire des compliments à des grecs à cause des superstitions liées au mauvais oeil. Ce dernier occupe une place importante dans les relations humaines et il existe plusieurs manières dont la plupart sont liées à la religion pour l’exorciser : des prières, des prières accompagnées de rituels utilisant l’eau, l’huile ou l’encens, qui peuvent être dites par des personnes initiées et, dans certaines occasions liées à des fêtes religieuses, par un prêtre : par exemple au moment de l’épiphanie. Le Ftou-ftou est plus souvent utilisé par les personnes âgées, les jeunes, s’ils le disent, même en y croyant, l’évoquent avec un sourire.

Le **po-poo-pooooo**, à prononcer avec un **o** en crescendo, est une exclamation à connotation positive ou négative. Il peut être dit lorsqu’une personne est impressionnée par quelqu’un ou par quelque chose, par exemple si ma voisine trouve que je suis en forme, elle me dira : Tu es en forme, Po-poo-pooooo!!!!

Mais aussi lorsque je lui demandais de se renseigner à propos d’un médecin, elle me répondit : j’ai demandé de lui et on m’a dit Po-poo-pooooo!!! Je ne savais comment l’interpréter, je lui demandais alors : “Ça veut dire quoi?”, la réponse fut : “Ca veut dire, oh mon Dieu!”,

Le Gav-gav est une onomatopée imitant l'aboiement et désignant le chien essentiellement utilisé par et pour les enfants, l'équivalent du Waw-waw.

Ces onomatopées, lorsqu'elles sont utilisées par des étrangers amusent les grecs. C'est un signe de rapprochement, plus subtil que les mots, qui passe par le langage populaire et qui crée des connivences avec les locaux.

Exemple :

Un **gav-gav** est passé devant chez nous. Il avait un pelage! **Po-roo-roooo!!! Ftou-ftou...** Avec ceci, on parle grec !

Επιφώνημα	σημασία	παράδειγμα
α	χαρά, ευχαρίστηση, θαυμασμό πόθο, ευχή ανεκπλήρωτη έκπληξη, απορία κοροϊδία αποστροφή, αγανάκτηση απειλή ανυπομονησία βεβαίωση επιθυμία να μη γίνει κάτι	α! τι όμορφα που είναι! α! και να 'μουνα στη θέση σου! α! πότε ήρθες! α! τον χαζό! α! μα δεν υποφέρεσαι! α! και να σε πιάσω! α! αργεί πολύ αυτό το τρένο! α! αυτό ήταν που ήθελα! α! όχι δε θέλω να έρθεις!
άι	αγανάκτηση, δυσφορία, αποπομπή παρακίνηση	άι πνίξου! άι στο καλό!
άλα	έκφραση ενθουσιασμού ενθουσιασμός με προτροπή κίνησης	άλα του κουστούμι! άλα, άνοιξε κι άλλη μπουκάλα!
αλί	πόνος, λύπη	αλί, αλί και τρισαλί! αλί στη δύστυχη τη μάνα!
αλίμονο	πόνος, λύπη απειλητικά	αλίμονό μου αν χάσω τη δουλειά! αλίμονό σου αν χάσεις τα λεφτά!
αλτ	παρακίνηση	«Αλτ! τις ει;» Ο σκοπός φώναξε άλτ.
αμάν	παρακίνηση για βοήθεια στενοχώρια, λύπη απόγνωση δυσaráσκεια, αποδοκιμασία δυσφορία, αγανάκτηση	αμάν, αφέντη, λυπήσου μας! αμάν, τι έκανα! αμάν, πώς την πατήσαμε έτσι! αμάν, μην αρχίσεις πάλι τα ίδια! αμάν πια βαρέθηκα τα ίδια και τα ίδια!
άμε-αμέτε	παρακίνηση αγανάκτηση· αποπομπή	άμε στο καλό! αμέτε στο διάολο!
αμήν	ως απάντηση ευχής	Και του χρόνου στα σπίτια μας. Αμήν!
α μπα	άρνηση	α μπα, δεν μπορώ να 'ρθω.
άμποτε(ς)	ευχή	άμποτε και να 'ρθει το καλοκαιράκι!

άντε-άιντε	παρακίνηση αγανάκτηση έκπληξη ή δυσπιστία αποδοκιμασία ή ασυμφωνία αντίθεση	άντε, πες τους να έρθουν. άιντε, άσε μας ήσυχους. άντε, έτσι έγιναν; άντε καλέ, που τα πιστεύεις όλα! άιντε άιντε, πήραν τα μυαλά σου αέρα.
αντέστε	παρακίνηση	αντέστε στο καλό!
αντίο	σε αποχαιρετισμός	αντίο και καλή αντάμωση
άου	πόνος	άου, αυτό πονάει!
απ	σε απροσδόκητη κίνηση	απ και σ' έπιασα!
άπαπα	άρνηση	άπαπα, δεν έρχομαι με τίποτα!
αρμ	κίνηση (στρατιωτικό παράγγελμα)	επ' ώμου, αρμ.
άφερμι	ευχαρίστηση, επιδοκιμασία	άφερμι! ωραία τα κατάφερες!
αχ	χαρά, ευχαρίστηση, θαυμασμό ανακούφιση, ικανοποίηση επιθυμία λύπη, συμπάρασταση πόνος οργή απειλή ξάφνιασμα	αχ! πόσο χαίρομαι που σε βλέπω! αχ, ξεκουράστηκα! αχ, πόσο θα ήθελα ένα ποτήρι νερό! αχ, πόσο λυπάμαι! αχ πώς πονώ! αχ τον απατεώνα, τι κακό μας έκανε! αχ τι έχεις να πάθεις! αχ με τρώμαζες!
αχαχούχα	ειρωνικά	αχαχούα! πήραν τα μυαλά του αέρα.
άχου	λύπη, συμπάρασταση πόνος αγάπη, τρυφερότητα	άχου τι έπαθε, ο καημένος! άχου το πόδι μου! άχου το, το κοριτσάκι μου!
βái	πόνος, στενοχώρια	βái βái, τι πάθαμε!
βάρδα	επισημανση κίνδυνου	βάρδα από κακιά αρρώστια!
βαχ	λύπη, απογοήτευση, συμπόνια (με το αχ)	αχ βαχ, τι θλίψη!
βίβα	ευχή	βίβα, παιδιά.
βουρ	παρακίνηση	βουρ για τη θάλασσα!
βρε	χαρά ανησυχία αγανάκτηση	βρε τι έκπληξη ήταν αυτή! έλα βρε, παιδί μου, πρόσεχε και λίγο! Τι θέλεις βρε;
γεια	χαιρετισμό έπαινο	γεια σας και χαρά σας! γεια στα χέρια σου!
γείτσες	ευχή σε φτάρνισμα	
γιούπι	ενθουσιασμό	γιούπι, πήραμε το κύπελο.
γιούρια	παρακίνηση	γιούρια και τους φάγαμε
ε	δυσaréσκεια ευχή ανεκπλήρωτη συγκατάθεση απειλή θυμό, δυσaréσκεια	ε! πάψε πια δεν μπορώ να σ' ακούω! ε και να 'χα λεφτά! ε φτάνει πια! ε λοιπόν, εγώ δε φεύγω! Τι θέλεις επιτέλους ε;

	αντίθεση (με το λοιπόν) συμπέρασμα, συμφωνία	ε λοιπόν, δε θα γίνει το δικό σου. ε λοιπόν είχες δίκιο να επιμένεις.
εβίβα	ευχή	εβίβα, παιδιά
είθε	ευχή	είθε όλα να σου έρθουν βολικά
επ	ξάφνιασμα	επ, σε τσάκωσα!
εύγε	επιδοκιμασία	εύγε σου!
καλέ	κλητικό	καλέ συ! Έλα δω, καλέ!
καλημέρα	χαιρετισμός	καλημέρα, Γιάννη.
καληνύχτα	χαιρετισμός	καληνύχτα σας.
καλησπέρα	χαιρετισμός	καλησπέρα στην παρέα.
μαρς	παρακίνηση (στρατιωτικό παράγγελμα)	εμπρός μαρς
μόκο	σιωπή	κάνε μόκο, μη μιλάς άλλο.
μπα	έκπληξη απορία καθησυχαστικό	μπα τι βλέπω μπα ποιος να είναι; μπα, δεν έγινε και τίποτα σπουδαίο!
μπράβο	επιδοκιμασία	μπράβο σου!
μωρέ(ή)	χαρά, ξάφνιασμα παρακλήση ανησυχία	μωρέ τι έκπληξη ήταν αυτή! έλα, μωρέ, κάνε μου το χατίρι. γιατί, μωρέ παιδιά, κάνετε τόσο θόρυβο!
ξεράδια	αποδοκιμασία	ξεράδια, τίποτα δεν ξέρεις
ξου-ξουτ	αποπομπή	ξου ξου, φύγε από δω.
ο	απορία, θαυμασμός	οοο, τι ωραίο!
όι	πόνος, λύπη	όι τι έπαθε ο δύστυχος!
οϊμέ	λύπη	οϊμέ τι συμφορά!
όλο	επιδοκιμασία, ενθουσιασμός	νικήσαμε, όλο!
οπ	ξάφνιασμα	οπ, τι είναι αυτό;
όπα	ξάφνιασμα, απορία σε χορό σε ταχτάρισμα έκφραση αδυναμίας	όπα, πώς και ήρθατε; όπα! όπα, όπα τον έχει στα όπα όπα.
όπαλα	σε ταχτάρισμα	οπαλάκια της
ου	αποδοκιμασία	ου, φύγετε
ουάου	έκπληξη, θαυμασμό	ουάου, τι αυτοκινητάρα ήταν αυτή!
ούρα	ευχαιτικό	ούρα, ούρα, ούρα
ουστ	μειωτικά	ουστ από δω, παλιάνθρωπε
ουφ	αγανάκτηση δυσφορία απογοήτευση χαρά, ανακούφιση	ουφ πια! σταμάτα! ουφ, με κούρασε ουφ, δεν αντέχω άλλο αυτή τη ζωή! ουφ, τέλειωσε κι αυτό!
οχ	πόνος	οχ το μάτι μου πονάει!

όχου-οχού	δυσαρέσκεια	όχου τι πάθαμε!
πα πα	άρνηση	α πα πα, τι κουβέντες είναι αυτές.
πάπαλα	τερματισμός	πάπαλα τα ψέματα.
ποπό	έκπληξη	ποπό ένας παιδάρος
πουφ	έκπληξη, δυσαρέσκεια	πουφ! πώς βρομάει έτσι!
ρε	υβριστικά φιλικά	ρε γάιδαρε! ρε παιδιά, δεν έρχεστε κι από δω.
σουτ	προσταγή	σουτ! μη μιλήσει κανείς!
τρισαλί	πόνο	αλί, αλί και τρισαλί!
τσ	άρνηση αποδοκιμασία (με επανάληψη)	τσ, δε θα φύγουμε τσ, τσ, τι λόγια είναι αυτά
φευ	θλίψη	φευ! τι συμφορά!
φτου	περιφρόνηση, αποστροφή εκνευρισμό	φτου σου δε ντρέπεσαι! φτου να πάρει!
χα	ειρωνεία	χα, ας γελάσω!
ω	θαυμασμό χαρά, έκπληξη ικανοποίηση απογήτευση	ω, τι όμορφη που είσαι! ω, πόσο χαίρομαι που σε βλέπω! ω, τι καλά που ήρθες! ω, πόσο σε σιχάθηκα!

αβειαιότητα	χιμ
απορία	α, ο, μπα
άρνηση	α μπα, άπαπα
θαυμασμό	α, οο, μπα, όπα, ποπό
πόνο, λύπη	αχ, ω, άου, άουτς, βαχ, οχ, όχου, αλί, τρισαλί, αλίμονο, πωπώ
περίπαιγμα - αποδοκιμασία	αμάν, ε, ου, αχαχούχα, γιούχα, ξεράδια
ευχή	άμποτε(ς), βίβα, εβίβα, είθε, μακάρι
έπαινο	εύγε, μπράβο
κάλεσμα	ε, ω
ειρωνεία	ε, ου
στενοχώρια - αηδία	άι, αμάν, ε, ου, ουφ, πουφ, πα πα πα
παρακίνηση	άι, άμε, άντε, άιντε, αντέστε, βουρ, γιούρια, μαρς, αλτ, στοπ, σουτ

ενθουσιασμό	άλα, γιούπι, όλο
απάντηση σε ευχή	αμήν
απροσδόκητη κίνηση	απ
επισήμανση κινδύνου	βάρδα
χαιρετισμό	γεια
ξάφνιασμα	επ
κλητικό	καλέ
χαιρετισμός	καλημέρα, καλησπέρα, καληνύχτα
αποπομπή	ξου(τ)
ξάφνιασμα	οπ, όπα
υβριστικά	ρε